

เครดิตภาษีเงินปันผล

อีกสิทธิหนึ่งที่คุณถือหุ้นควรรู้

โดย สุมิตรา ตั้งสมารพงษ์

Researchdepartment@set.or.th

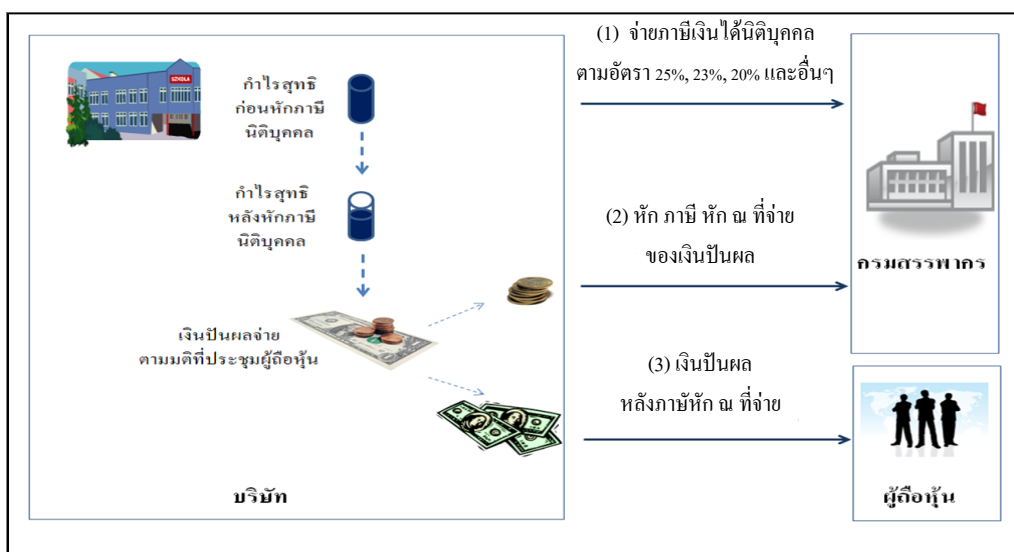

ในช่วงเดือนเมษายน - พฤษภาคม ของทุกปี เป็นช่วงเทศกาลปิดสมุดทะเบียนจ่ายเงินปันผลของบริษัทจดทะเบียน ผู้ถือหุ้นในฐานะผู้รับผลประโยชน์จากผลประกอบการของบริษัทจดทะเบียน นอกจากจะมีหน้าที่ตรวจสอบข้อมูลของคนให้ถูกต้องครบถ้วนเพื่อให้บริษัทจดทะเบียนสามารถจัดส่งเงินปันผลไปถึงมือผู้ถือหุ้นแล้ว อีกสิทธิหนึ่งที่คุณถือหุ้นควรรู้ คือ สิทธิในการเครดิตภาษีเงินปันผล ซึ่งจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการวางแผนภาษีเงินได้ของผู้ถือหุ้น

เครดิตภาษีเงินปันผลคืออะไร

เครดิตภาษีเงินปันผลเป็นอีกสิทธิประโยชน์ของผู้ถือหุ้นที่สามารถขอคืนภาษีจากกรมสรรพากรตามมาตรา 47 ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร ทั้งนี้เพื่อขจัดความซ้ำซ้อนในการจัดเก็บภาษีเงินได้ และให้เกิดความเป็นธรรมต่อผู้เสียภาษี กล่าวคือ เมื่อบริษัทจดทะเบียน (บจ.) มีกำไรสุทธิ ตามภาพที่ 1 บริษัทต้องจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลตาม (1) ส่วนที่เหลือเป็นกำไรสุทธิหลังหักภาษี ถือว่าเป็นการจ่ายภาษีสำหรับเงินได้พึงประเมินก่อนนี้แล้ว ในกรณีที่บริษัทจดทะเบียนมีการจัดสรรเงินปันผลจ่ายตามมติที่ประชุมผู้ถือหุ้น บริษัทจดทะเบียนมีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่ายในอัตราร้อยละ 10 ของเงินปันผลจ่ายเพื่อนำส่งกรมสรรพากรในนามของผู้ถือหุ้นตาม (2) และส่งมอบเงินปันผลหลังหักภาษี ณ ที่จ่ายตาม (3) ให้ผู้ถือหุ้น ส่งผลให้กำไรสุทธิของ บจ. ต้องจ่ายภาษี 2 ครั้ง ครั้งแรก คือ ภาษีเงินได้นิติบุคคล และครั้งที่ 2 คือ ภาษี หัก ณ ที่จ่าย ของเงินปันผล

ภาพที่ 1 กระบวนการหักภาษีของกำไรสุทธินิติบุคคลและภาษีหัก ณ ที่จ่ายของเงินปันผล

¹ ตามแนววินิจฉัย กค 0706 (กม.03)/767 วันที่ 8 กรกฎาคม 2546 เรื่อง ภาษีเงินได้นิติบุคคลธรรมดา กรณีการเครดิตภาษีเงินปันผล

ตามมาตรา 47 ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร กำหนดให้ผู้ถือหุ้น (ผู้มีเงินได้) ที่ได้รับเงินปันผลจากบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยได้รับเครดิตในการคำนวณภาษี โดยกำหนดมูลค่าเครดิตภาษีเงินปันผลไว้ดังนี้

$$\text{เครดิตภาษีเงินปันผล} = \text{มูลค่าปันผล} * \frac{\text{อัตรากำไรเงินได้นิติบุคคลของบริษัทจดทะเบียนที่จ่ายปันผล}}{(100 - \text{อัตรากำไรเงินได้นิติบุคคล})}$$

ตัวอย่าง นาย ก รับเงินปันผลจากบริษัท ร่ำรวย จำกัด (มหาชน) จำนวน 5,000 บาท โดยบริษัท ร่ำรวย จำกัด (มหาชน) จ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ 23 ของกำไรสุทธิ ดังนี้

$$\text{เครดิตภาษีเงินปันผล} = 5,000 * [(23) / (100-23)] = 1,493.51 \text{ บาท เป็นต้น}$$

ในการคำนวณเครดิตภาษีเงินปันผล ผู้ถือหุ้นต้องคำนวณมูลค่าปันผลจากทั้งเงินปันผล (cash dividend) และมูลค่าของหุ้นปันผล (equity stock dividend) สำหรับในกรณีที่บริษัทมีการจ่ายปันผลเป็นหุ้นด้วย ทั้งนี้ผู้ถือหุ้นต้องนำปันผลที่ได้รับจากทุกหลักทรัพย์ในทุกครั้งที่ผู้ถือหุ้นได้รับมารวมเป็นมูลค่าเงินปันผลเพื่อคำนวณเครดิตภาษีในปีภาษีนั้นๆ ไม่สามารถเลือกเฉพาะบางหลักทรัพย์หรือการจ่ายปันผลบางครั้งได้ ทั้งนี้มูลค่าเครดิตภาษีเงินปันผลมีเงินที่ผู้ถือหุ้นจะได้รับคืนทั้งหมด แต่ผู้ถือหุ้นต้องนำมูลค่าเครดิตภาษีไปรวมคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาซึ่งจะกล่าวต่อไป โดยผู้ถือหุ้นที่ได้รับประโยชน์สูงสุดจากการใช้สิทธิในการขอเครดิตภาษีเงินปันผล คือ ผู้ถือหุ้นที่จ่ายภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในอัตราที่ต่ำกว่าอัตรากำไรเงินได้ของบริษัทจดทะเบียนที่จ่ายเงินปันผลให้

ผู้มีสิทธิในการขอเครดิตภาษีเงินปันผล

ตามเกณฑ์ในการเครดิตภาษีเงินปันผลของกรมสรรพากร ประกอบด้วย 2 ส่วนหลัก ส่วนแรก คือ ผู้รับปันผลหรือผู้ถือหุ้น ต้องเป็นบุคคลธรรมดาที่มีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศไทย คือมีชื่อในทะเบียนราษฎรหรือเป็นผู้อยู่ในประเทศไทย หมายถึง ผู้ที่อยู่ในประเทศไทยชั่วระยะเวลาหนึ่งหรือหลายระยะ รวมเวลาทั้งหมดไม่น้อยกว่า 180 วันในปีภาษีนั้นๆ และส่วนที่ 2 คือ ผู้จ่ายเงินปันผลต้องเป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย²

อย่างไรก็ตาม ผู้ถือหุ้นที่เข้าเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้นอาจไม่ได้รับประโยชน์จากการขอเครดิตภาษีเงินปันผลทุกคน เนื่องจากการขอเครดิตภาษีเงินปันผลในขั้นตอนการยื่นแบบและชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (ขั้นตอนการยื่นแบบฯ) ผู้ถือหุ้นต้องนำเงินปันผลและเครดิตภาษีเงินปันผลมาคำนวณรวมเป็นรายได้พึงประเมิน ในส่วนที่ 1 ของภาพที่ 2 ที่ผู้ถือหุ้นยื่นภาษีบุคคลธรรมดา โดยใช้สิทธิในการเครดิตภาษีเงินปันผลตาม ภงด.90 ส่งผลให้รายได้พึงประเมิน (รายได้รวมหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อน) เพิ่มสูงขึ้น ทำให้ผู้ถือหุ้นมีโอกาสที่ต้องจ่ายภาษีสูงขึ้น ขณะเดียวกันในส่วนของภาษีที่นำส่งแล้ว ผู้ถือหุ้นต้องนำเครดิตภาษีเงินปันผลและภาษีหัก ณ ที่จ่ายสำหรับเงินปันผลมารวมคำนวณเป็นภาษีที่นำส่งไว้แล้ว ในส่วนที่ 2 ของภาพที่ 2 ที่ผู้ถือหุ้นยื่นภาษีบุคคลธรรมดา โดยใช้สิทธิในการเครดิตภาษีเงินปันผลตาม ภงด.90 ดังนั้นผู้ถือหุ้นจะต้องวางแผนภาษีให้ได้ประโยชน์สูงสุดด้วยการเลือกวิธียื่นแบบฯ ที่ส่งผลให้ยอดภาษีสุทธิที่ผู้ถือหุ้นต้องจ่ายต่ำที่สุด

ภาพที่ 2 การประเมินภาษีบุคคลธรรมดา

การยื่นภาษีบุคคลธรรมดา โดย <u>ไม่</u> ใช้สิทธิในการเครดิตภาษีเงินปันผล ตาม ภงด.91	การยื่นภาษีบุคคลธรรมดา โดย <u>ใช้</u> สิทธิในการเครดิตภาษีเงินปันผล ตาม ภงด.90
เงินเดือน	เงินเดือน
หัก ค่าใช้จ่าย	หัก ค่าใช้จ่าย
หัก ค่าลดหย่อนต่างๆ ตามกฎหมาย (เช่น ประกันสังคม กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ประกันชีวิต เงินบริจาค เป็นต้น)	หัก ค่าลดหย่อนต่างๆ ตามกฎหมาย (เช่น ประกันสังคม กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ประกันชีวิต เงินบริจาค เป็นต้น)
<u>ได้</u> เงินได้สุทธิพึงประเมิน	<u>ได้</u> เงินได้สุทธิพึงประเมิน

² ณ สิ้นเดือนมีนาคม 2555 บริษัทจดทะเบียนซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ ทั้งหมดเป็นนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย

การยื่นภาษีบุคคลธรรมดา โดย <u>ไม่</u> ใช้สิทธิในการเครดิตภาษีเงินปันผล ตาม งด.91	การยื่นภาษีบุคคลธรรมดา โดย <u>ใช้</u> สิทธิในการเครดิตภาษีเงินปันผล ตาม งด.90
จำนวนภาษี <u>ได้</u> ภาษีที่คำนวณจากเงินได้สุทธิ <u>หัก</u> ภาษีหัก ณ ที่จ่าย (รายได้อื่น) <u>ได้</u> ขอลดภาษีสุทธิที่จะได้คืน / จ่ายชำระเพิ่ม	จำนวนภาษี <u>ได้</u> ภาษีที่คำนวณจากเงินได้สุทธิ <u>หัก</u> ภาษีหัก ณ ที่จ่าย (รายได้อื่น) <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; display: inline-block;"> <u>หัก</u> ภาษีหัก ณ ที่จ่าย (ในส่วนของเงินปันผล) <u>หัก</u> เครดิตภาษีเงินปันผล </div> } 2 <u>ได้</u> ขอลดภาษีสุทธิที่จะได้คืน / จ่ายชำระเพิ่ม

ผู้ถือหุ้นสามารถขอเครดิตภาษีเงินปันผลจากปันผลของแต่ละบริษัทได้เต็มจำนวนหรือไม่

ถ้าผู้ถือหุ้นเป็นผู้มีสิทธิในการขอเครดิตภาษีเงินปันผล ผู้ถือหุ้นต้องพิจารณาเงินปันผลที่ตนได้รับเนื่องจากเงินปันผลของแต่ละบริษัท อาจไม่สามารถขอเครดิตภาษีได้ทั้งหมด เพราะเงินปันผลที่สามารถขอเครดิตภาษีได้นั้นต้องเป็นไปตามเกณฑ์ของกรมสรรพากร องค์กรใดก็ตาม ผู้ถือหุ้นไม่จำเป็นต้องวิตกกังวลเรื่องเกณฑ์ดังกล่าว เนื่องจากบริษัท ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด หรือ TSD จะนำส่งเช็คเงินปันผลหรือหลักฐานการโอนเงินปันผลพร้อมด้วยหนังสือแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับการจ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้น โดยในหนังสือดังกล่าวจะแบ่งเงินปันผลที่ได้รับออกเป็น 2 ส่วน ตามภาพที่ 3 โดยส่วนที่ 1 เป็นเงินปันผลที่สามารถขอเครดิตภาษีเงินปันผลได้ ซึ่งในการจ่ายปันผลของแต่ละบริษัทอาจมีการจ่ายในหลายอัตราได้ และส่วนที่ 2 เป็นเงินปันผลที่ไม่สามารถขอเครดิตภาษีเงินปันผลคืนได้ อาทิ เงินปันผลจากกำไรสุทธิของกิจการที่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเนื่องจากเป็นกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน (BOI) เป็นต้น ดังนั้น ผู้ถือหุ้นที่ต้องการขอเครดิตภาษีเงินปันผลพิจารณาเฉพาะเงินปันผลในส่วนที่ 1 ตามภาพที่ 3 เท่านั้น

ภาพที่ 3 บางส่วนของแบบหนังสือแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับการจ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้น

ประเภทการจ่ายสิทธิประโยชน์ให้แก่ผู้ถือหุ้นรายปี ☐ จ่ายดอกเบี้ย ครึ่งปี อัตราดอกเบี้ย บาท/หน่วย (ร้อยละ ต่อปี) ระยะเวลาตั้งแต่ ถึง ☐ ชำระคืนเงินต้น จำนวนเงินต้นที่ชำระคืน บาท/หน่วย ☐ จ่ายเงินปันผล เงินส่วนแบ่งกำไร ฯลฯ ตามมาตรา 40 (4) (ข) อัตราปันผล บาท/หุ้น ตามเกณฑ์ภาษีเงินปันผล ดังนี้	
1. กรณีผู้ได้รับเงินปันผลได้รับเครดิตภาษี โดยจ่ายจากกำไรของกิจการที่ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราดังนี้	2. กรณีผู้ได้รับเงินปันผลไม่ได้รับเครดิตภาษี เนื่องจากจ่ายจาก
☐ 1.1 อัตราร้อยละ 30 ของกำไรสุทธิ จำนวน บาท/หุ้น ☐ 1.2 อัตราร้อยละ 25 ของกำไรสุทธิ จำนวน บาท/หุ้น ☐ 1.3 อัตราร้อยละ 20 ของกำไรสุทธิ จำนวน บาท/หุ้น ☐ 1.4 อัตราอื่น(ๆ) ... ของกำไรสุทธิ จำนวน บาท/หุ้น	☐ 2.1 กำไรสุทธิของกิจการที่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล (BOI) จำนวน บาท/หุ้น ☐ 2.2 เงินปันผลหรือเงินส่วนแบ่งของกำไรที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องนำมารวมคำนวณเป็นรายได้เพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล จำนวน บาท/หุ้น ☐ 2.3 กำไรสุทธิส่วนที่ได้หักผลขาดทุนสุทธิออกมาไม่เกิน 5 ปี ก่อนรอบระยะเวลาบัญชีปัจจุบัน จำนวน บาท/หุ้น ☐ 2.4 กำไรที่รับรูทางบัญชีโดยวิธีส่วนได้เสีย (Equity Method) จำนวน บาท/หุ้น ☐ 2.5 อื่น ๆ (ระบุ)..... จำนวน บาท/หุ้น
 <div style="border: 1px solid black; width: 100px; height: 20px; margin: 0 auto;"></div> <p>ส่วนที่ 1</p>	 <div style="border: 1px solid black; width: 100px; height: 20px; margin: 0 auto;"></div> <p>ส่วนที่ 2</p>

ที่มา: บริษัท ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด

อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติบริษัทจดทะเบียนจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลในหลายอัตราตามประเภทกิจการที่ได้รับการส่งเสริม และบริษัทจดทะเบียนจ่ายเงินปันผลจากกิจการที่มีอัตรากำไรเงินได้นิติบุคคลแตกต่างกัน ดังนั้นผู้ถือหุ้นต้องคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลรวมทั้ง 2 วิธี เพื่อวางแผนในการประหยัดภาษีได้ถูกต้องแม่นยำมากยิ่งขึ้น โดยทดลองคำนวณภาษีที่ตนต้องจ่ายทั้ง 2 วิธี เพื่อทราบว่าวิธีการใดที่ผู้ถือหุ้นจะได้ประโยชน์สูงสุด ทั้งนี้ผู้ถือหุ้นสามารถ Download โปรแกรมช่วยในการคำนวณภาษีแบบ งด. 90 และ งด. 91 ในเว็บไซต์ของกรมสรรพากร (www.rd.go.th)

ขั้นตอนง่ายๆกับการขอเครดิตภาษีเงินปันผล

- รวบรวมเอกสารหนังสือรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่าย ซึ่งผู้ถือหุ้นได้รับจาก TSD ของทุกหลักทรัพย์ของทุกครั้งที่มีการจ่ายปันผลในปีภาษีนั้นๆ ถ้าเอกสารไม่ครบ มีทางเลือกคือ ติดต่อ TSD ผ่านทาง TSD Call Center ที่หมายเลขโทรศัพท์ 02 229 2888 หรือติดต่อ TSD Counter Service หรือ Download หนังสือรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่ายด้วยตนเองผ่านทาง Investor Portal โดยผู้ถือหุ้นต้องสมัครก่อน รายละเอียดเพิ่มเติมสอบถามได้ที่ TSD Call Center
- คำนวณเครดิตภาษีเงินปันผล คำนวณรวมเงินปันผลที่จ่ายอัตราเดียวกันก่อน และคำนวณเครดิตภาษีในแต่ละอัตรา และสุดท้ายรวมเครดิตภาษีเงินปันผลทุกอัตราจึงได้เครดิตภาษีเงินปันผลในปีภาษีนั้น
- ทดลองกรอกแบบประเมินทั้งวิธีใช้สิทธิและไม่ใช้สิทธิขอเครดิตภาษีเงินปันผล วิธีการใดประหยัดภาษีสูงสุด ผู้ถือหุ้นควรเลือกยื่นด้วยวิธีนั้น

“เรื่องการเครดิตภาษีเงินปันผลไม่ใช่เรื่องยุ่งยากอย่างที่คิด ผู้ถือหุ้นควรรู้และใช้สิทธิให้เกิดประโยชน์”